

ULUSLARARASI BAKALORYA DİPLOMA PROGRAMI

TÜRKÇE A DERSİ UZUN TEZİ

İÇ DÜNYANIN SEMBOLİK MEKANLARI

Kelime sayısı: 3779

Kategori: 1

Araştırma Konusu: Melisa Kesmez’in *Nohut Oda* adlı yapıtında yer alan “Kalanlar”, “Latife” ve “Son Bir Çay” öykülerinde karakterlerin içsel gelişimleri ve ilişkilerinde mekan kullanımının ve anlatım tekniklerinin incelenmesi.

Mayıs 2025

İÇİNDEKİLER

I.GİRİŞ	2
II. MEKÂN VE İÇ ÇATIŞMA	4
III. MEKÂN VE DUYGUSAL DÖNÜŞÜM.....	10
IV. MEKÂN VE İLİŞKİLERİN GELİŞİMİ.....	14
V. SONUÇ.....	15
KAYNAKÇA.....	17

I.GİRİŞ

Edebiyat eserlerinde mekan, sadece bir arka plan unsuru olarak değil, karakterlerin içsel dünyalarını yansıtan ve onların psikolojik gelişimini şekillendiren bir anlatım aracı olarak da işlev görmektedir. Mekan, bir sahne olmanın ötesinde, karakterlerin duygu durumlarını, toplumsal bağlamlarını ve kimlik arayışlarını belirleyen bir metafor haline gelir. Melisa Kesmez'in *Nohut Oda* adlı yapıtı, modern Türk edebiyatının örneklerinden biri olarak dikkat çekmektedir. Eser; bireyin iç dünyasını, toplumsal normları ve insan ilişkilerini sade fakat derinlemesine işlenmiş öyküler aracılığıyla ele almaktadır. Melisa Kesmez, karakterlerin iç çatışmalarını, duygusal karmaşalarını ve yaşadıkları değişim süreçlerini anlatırken mekanları devreye sokar ve bireylerin geçirdikleri süreçleri okura aktarırken hem bir sahne gibi kullanarak betimlemekte hem de onların yansıması haline getirmektedir. Bu mekanlar, karakterlerin içsel dünyalarındaki değişiklikleri tetiklemekte, onların psikolojilerini ve duygusal durumlarını okura yansıtmakta etkili birer kurmaca unsuru haline gelmektedir. Yapıtta mekanlar, sadece fiziksel ortamlar olarak değil aynı zamanda karakterlerin iç dünyalarını yansıtan ve hayata dair bakış açılarıyla mesaj veren metaforik araçlara dönüşmektedir.

Yapıtın dilinde korunan bir denge vardır, bu da basitlik ve derinlik arasında ince bir çizgiyi ifade etmektedir. Yazar, karışık duygusal ve psikolojik durumları ifade etmeyi başaran bir şekilde güçlü bir dil ve anlatım özelliği kullanmaktadır. Bu sadelik, dilin etkisini azaltmadığı gibi karakterlerin iç dünyalarını ve hissi dönüşümlerini okur için daha anlaşılır hale getirmektedir. Yazarın bu yaklaşımı; dilin akıcılığı sayesinde okuyucunun karakterlerle daha kolay empati kurmasını sağlamakta, anlatılanların evrenselliğini ve derinliğini daha belirgin bir şekilde ortaya koymaktadır. Yapıtta, karakterlerin ruhsal değişimleri ve bu değişimlerin mekânlarla etkileşiminin ayrıntılı bir yansıması olarak iç monologlar ve

sembolik anlatımlar bulunmaktadır. Bu durum yazarın anlatısının gücünü ve özgünlüğünü pekiştirmektedir.

Sözcük seçimleri ve dil anlatım, Melisa Kesmez'in anlatımında çift yönlü olarak kullanılmaktadır; hem samimi ve doğrudan bir tarz sunarken hem de sembolik ve metaforik ifadelerle daha da derinleşmektedir. Sembol ve metaforlar, okuyucuların karakterlerin karmaşık duygusal süreçlerini daha iyi anlamalarını kolaylaştırmaktadır. Mekânları sembolik olarak kullanmak, karakterlerin iç çatışmalarını ve duygusal durumlarını daha etraflıca araştırmayı mümkün kılmaktadır. Bu anlatım tarzıyla, okuyucuların karakterlerle empati kurabilmesi ve yaşadıkları içsel yolculuklara katılabilmesi sağlanmaktadır. *Nohut Oda* adlı yapıtta, karakterlerin içsel dünyaları ve bu dünyaların çevreyle etkileşimi ayrıntılı bir şekilde ele alınırken mekanlar anlatım aracı olarak kullanılmaktadır.

Yapıtın karakterlerin iç dünyalarını okura aktarma ve ele alınan temaların işlenmesinde eserde kullanılan anlatım teknikleri de etkili olmaktadır. Birinci tekil şahıs anlatımları ve iç monologlar, özellikle karakterlerin zihniyle doğrudan bağlantı kurarak okuyucuyu anlatının içine çekmekte ve karakterlerin iç dünyalarının anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu teknikler, karakterlerin düşünce süreçlerini, içsel çatışmalarını ve duygusal durumlarını direkt olarak ifade etmektedir. Melisa Kesmez, bu anlatım teknikleriyle karakterlerin ruh hallerini ve zihinsel süreçlerini en az karmaşık bir biçimde okuyucuya sunmaktadır. Bu durum, okuyucunun karakterlerin zorluklarını, hayal kırıklıklarını ve umutlarını daha da derinden hissetmesine olanak sağlamak ve karakter dönüşümünü anlamlandırmasına yardımcı olmaktadır. Yazar, karakterlerin iç dünyalarını ortaya çıkardığı gibi okuyucunun da bu dünyalara dahil olmasını sağlamak adına anlatı tekniklerine başvurur. Bu şekilde, anlatı sadece karakterlerin deneyimlerini aktarmakla kalmamakta aynı zamanda okuyucunun da bu deneyimleri paylaşmasına olanak tanımaktadır.

Nohut Oda, edebi dilin gücünü ve anlatım tekniklerinin çeşitliliğini birleştiren bir öykü kitabıdır. Yapıtta, mekanlar sadece karakterlerin fiziksel varlıklarından ibaret olmayıp aynı zamanda onların iç dünyalarının ve duygusal durumlarının birer yansımasıdır. Melisa Kesmez, karakterlerin içsel dünyalarının ve ilişkilerinin derinlemesine anlaşılabilmesini sağlamak için mekânları sembolik birer araç olarak kullanmaktadır. Mekânların sembolik olarak kullanılması, eserin hem edebi değerini hem de anlatım gücünü artırmaktadır. Bu araştırma, Melisa Kesmez'in *Nohut Oda* adlı eserinde karakterlerin içsel gelişimlerini ve ilişkilerini yansıtmada mekânların etkisini incelemektedir. Bu nedenle, bu bağlamda incelenecek olan konu; mekanların karakterlerin iç dünyasının değişimi üzerindeki etkisini ve bu etkilerin eserin genel anlatımına nasıl katkı sağladığını incelemek olacaktır. Yapıttaki dil kullanımının işlevini, edebi anlatım tekniklerini ve mekanları sembol olarak nasıl ele aldığını gösteren bir inceleme ile bu tez *Nohut Oda* yapıtında yer alan “Kalanlar”, “Latife” ve “Son Bir Çay” öykülerini değerlendirecektir.

II. MEKÂN VE İÇ ÇATIŞMA

Melisa Kesmez'in *Nohut Oda* isimli eserinde, mekânlar karakterlerin iç dünyalarının bir yansıması olarak tasarlanmıştır. Karakterlerin yaşadıkları çatışmalar farklı mekanlarla paralellik kuracak şekilde işlenmektedir. Bu durumu örnekleyen Tromso'daki oda ile İstanbul'daki oda arasındaki zıtlık, özellikle "Kalanlar" öyküsünde karakterlerin duygusal ve psikolojik durumlarını açığa çıkarmaktadır. Tromso'daki oda ve İstanbul'daki oda karakterlerin içsel çatışmalarını ve arayışlarını temsil eder. Tromso, öyküdeki odak figürün yeni bir başlangıç isteğini ve kaçışını ifade ederken; İstanbul ise geçmişin yükünü ve bağımlılığını temsil etmektedir. Yazar, bu iki mekân arasındaki zıtlığı odak figürün hissini ve ruhsal durumunu okura aktarabilmek için doğrudan mekân betimlemelerini kullanmaktadır. Tromso geniş soğuk mesafeli ama İstanbul dar boğucu ve geçmişle yüklü bir mekandır

anlatıda. Tromso'daki oda, odak figürün arayış içinde kimliğini sorgulama sürecini simgelemektedir. Buna karşı İstanbul'daki oda hatıraların, yarım bıraktığı meselelerin, kopamamanın simgesidir. Yazar odak figürün geçmişle gelecek, ekiyle yeni arasındaki bu çatışmasını mekân tasvirleriyle okurun gözünde canlandırarak karakterin duygularını görünür kılmaktadır. Bu mekanlar kullanılarak karakterlerin iç çatışmaları ve dönüşümleri daha detaylı bir şekilde okura sunulmaktadır.

Yapıtın anlatımındaki incelikler ve karakterlerin derin psikolojik yapısını ortaya koyan etki, mekânların sembolik bir anlam taşıdığı şeklinde de ifade edilebilir. Mekânlar, sadece karakterlerin içsel dünyalarını ve duygusal durumlarını ifade etmekle kalmamakta; aynı zamanda bu dünyaların nasıl şekillendiğini ve değiştiğini de göstermektedir. Tromso'daki oda karakterin izole olma arzusunu ve içsel dünyasıyla yüzleşme ihtiyacını sembolize etmektedir. Aynı zamanda, bu karakterin kendini keşfetme ve kimliğini yeniden tanımlama çabası da mekan aracılığıyla ifade edilmektedir. İstanbul'daki oda, karakterin geçmişine olan bağlılığını ve bu bağlılıktan kaynaklanan duygusal yükü temsil etmektedir. Karakterin iç çatışmasının bir yansıması olarak bu iki mekân arasındaki zıtlık

Her bir eşya hususi hikayesiyle gelmiş, benim hatırıma aynı çatının altında buluşmuştu. Bir oda-bir salon evimde yan yana getirdiğim mobilyalar bundan birkaç ay öncesine kadar İstanbul'un başka başka evlerini mesken bellemiş, eski sahiplerine o evlerde bambaşka bir nizam içerisinde yoldaş olmuş, bambaşka yaşamlarla temas etmiş, bambaşka teamül ve alışkanlıklarla haşır neşir olmuş, bu sayede her biri başka bir hikayenin gerektirdiği ölçüde ve yönde eskimiş, aşınmış, tahrip olmuşlardı (Kesmez, s.11)

gibi betimlemeler sayesinde daha da vurgulanmaktadır. Karakterin içsel yolculuğunun merkezinde yer alan ve mekânların sembolik kullanımıyla vurgulanan her bir aşama, bu çatışmayla ilişkilidir.

Mekânlar, anlatıda zaman içinde karakterlerin nasıl değiştiğini ve bu değişimin duygusal dünyalarındaki etkilerini göstermektedir. Tromso'daki oda, karakterin hayatında bir dönüm noktasını temsil etmekte; burada geçirilen süre, karakterin geçmişinden kopma ve yeni bir kimlik arayışının olduğu bir evreyi ifade etmektedir. Karakterin iç çatışmalarını daha da derinleştiren ve okuyucunun karakterin zihnindeki karmaşıklığı anlamasına yardımcı olan şey, bu iki mekan arasındaki zıtlıktır. Yazar, bu zıtlığı kullanarak odak figürün iç dünyasındaki çekişmeyi okura aktarmaktadır.

“Kalanlar” öyküsünde, karakterin İstanbul'dan Tromso'ya doğru yapmış olduğu yolculuk, içsel bir arayışın ve kaçma dürtüsünün sembolü olarak belirmektedir. Tromso'daki oda, karakterin izole olma arzusunu ve yeni bir başlangıç yapmak istemesini yansıtırken, İstanbul'daki oda ise geçmişin ağırlığını taşıyarak rutini sembolize etmektedir. Bu iki mekân, karakterin zihinsel dünyasında yaşadığı karmaşık duyguların ve çatışmaların simgesel bir ifadesidir. Yazar, karakterin içsel yolculuğunu ve bu zorlukları yansıtmak için mekanları kullanmaktadır. Karakterin bu iki farklı mekânla olan ilişkisi, duygusal dünyasının değişimlerine ve bu değişikliklerle başa çıkmakta yaşadığı zorluklara dair bir göstergedir.

“Sivri dorukları bembeyaz dağlar, üzeri karla kaplı kiremit çatıların arkasında gözüktüyor.” (Kesmez, s.11) cümlesiyle Tromso'nun soğuk ve تنها manzarasının, karakterin içsel yalnızlığına ve huzursuzluğuna eşlik ettiği görülmektedir. Tromso'daki bu beyaz örtü, hem saflığı ve temizliği yansıtırken aynı zamanda duygusal bir soğukluk ve mesafeyi de ifade eder. Karakter, bu ortamda geçmişiyle ve alışkanlıklarıyla arasına mesafe koyup kendini yenilemek için bir şans yakalamıştır. Yine de bu yenilenme arzusu aynı zamanda karakterin içinde bir boşluk ve izolasyon hissetmesiyle ilişkilidir. Dolayısıyla Tromso'daki mekan, karakterin hem sığınak olarak gördüğü hem de bir hapisane gibi algıladığı bir yerdir. Tromso'yu betimlerken yazarın kullandığı “beyaz örtü” söz öbeği, karakterin karmaşık iç dünyasını ve bu karışıklığın verdiği rahatsızlığı sembolize etmektedir. Beyazın saflığı,

karakterin arınıp temizlenme isteğini sembolize ederken aynı zamanda bu sürecin beraberinde getirdiği duygusal soğukluğu ve yalnızlığı da öne çıkarmaktadır. Tromso'da geçirdiği süre boyunca, kendini tekrar keşfetmeye çalışan odak figür için bu deneyim içsel bir hapis olmanın yanı sıra adeta dönüşüm sürecine bürünür. Tromso, karakterin iç dünyasındaki çatışmaların ve bu zorlukların sembolize edildiği bir mekan olarak ön plana çıkmaktadır.

İstanbul'daki oda, Tromso'daki odaya karşın karakterin geçmişe bağlı olması ve bu durumun getirdiği duygusal yükü sembolize etmektedir. Bu odada; karakterin geçmişte yaşadığı anılar, affetmesi gereken pişmanlıklar ve baş etmek zorunda olduğu hatıralar birleşmektedir. İstanbul'daki oda, karakterin kaçmaya çalışsa da bir türlü kopamadığı geçmişini temsil etmektedir. İstanbul'un karmaşası ve kalabalığı, karakterin zihnindeki kargaşayı ve bastırılmış duygularını ifade etmektedir. Karakterin içsel çatışmalarını ve arayışlarını daha da derinleştiren şey, bu iki mekanın birbiriyle tamamen zıt olmasıdır. Her bir eşya ve köşe İstanbul'da, karakterin zihninde bir anıyı yeniden canlandırarak geçmişi onun hapishanesine dönüştürmektedir. Bu mekân İstanbul'da karakterin zihnindeki kaos ve duygusal karmaşayı sembolize etmektedir. Bu karışıklık, karakterin geçmişe olan bağlılığından kurtulma çabasının ve bu uğurda verdiği mücadelenin de bir yansımasıdır. İstanbul'da her sokağın köşesi, karakterin zihninde geçmişiyle olan bağını güçlendiren anıları canlandırarak onu olumsuz etkilemektedir. "Sokak boyu uzanan bitişik nizam apartmanlar, kenarına eski bir kanepa bırakılmış çöp konteyneri, belediyenin amansızca budadığı kel çınar ağacı, sokak lambasının üzerinde gece gündüz muhakkak önemli bir şeyler anlatan bir karga..."(Kesmez, s.12) cümleleri odak figürün gözünden İstanbul'un olumsuz yanlarını göstermektedir. Okuyucunun karakterin içsel dünyasındaki çatışmaları daha iyi anlaması için bu durum karakterin yaşadığı duygusal zorlukları derinleştirir. Bu karışıklık, karakterin içsel yolculuğundaki zorluklarını ve duygusal yüklerini vurgularken İstanbul'un kaotik, keşmekeş şehir yaşantısından kaynaklandığını da vurgulamaktadır.

İstanbul'un kaotik yapısı karşısında Tromso'daki sakin ve dingin hayat zıtlık oluşturmak için anlatıya yerleştirilmiştir. "Kafamda binbir düşünce, yatağa uzanmış, tavana bakıyordum. Karların beyazlığı içimi ürpertirken, içimdeki karanlık düşünceler daha da belirginleşiyordu." (Kesmez, s.12) alıntısı karakterin Tromso'daki odasında yaşadığı iç çatışmasını ve arayışını açıkça ifade etmektedir. Karların beyazlığı ile karanlık iç düşünceleri arasındaki zıtlık, karakterin içsel çatışma ve arayışını ifade etmektedir. Karların beyazlığı, dış dünyadaki sükuneti ve dinginliği ifade ederken içindeki karanlık düşünceler de karakterin baskılanmış duygularını ve çözülmemiş içsel çatışmalarını sembolize etmektedir. Bu tezatlık, mekanın sembolik kullanımını ve karakterin iç dünyasının ifade edilmesini daha da anlaşılır kılar. Tromso'da bulunan soğuk ve izole doğa, karakterin yalnızlık ve huzursuzluk duygularını uyarak içsel dünyasında daha fazla sorgulama sürecine yol açmaktadır.

Bu beyazlık ve karanlık arasındaki tezatlık, karakterin iç dünyasında olan çatışmayı metaforik bir şekilde temsil etmektedir. Odak figür, huzur ve sakinlik arayan bir yandan da duygusal boşluk ve rahatsızlıktan kaynaklanan zorluklarla mücadele etmektedir. Tezatlık, karakterin içsel yolculuğunda karşılaştığı zorlukları ve bu yolculuktan kaynaklanan duygusal karmaşayı gösterir. Tromso, karakterin içsel dünyasında başlayan bu karmaşayı ve çatışmayı vurgulayan bir mekân olarak ön plana çıkmaktadır. Karakterin anlam arayışı, mekanların sembolik kullanımına dayanarak daha da derinleşir. Tromso'daki oda, karakterin kendisiyle yüzleşmek için gösterdiği çabaları ve bu çaba sürecinde karşılaştığı zorlukları temsil etmektedir. Bu zorluklar, karakterin kendini sorgulamasını ve hayatında yapmak istediği değişiklikleri yeniden değerlendirmesine yol açmaktadır. Tromso, karakter için bir kaçış ve yeniden doğuş yerine dönüşse de aynı zamanda geçmişin izlerinin olduğu bir hapisane gibidir.

Karakter, bu mekânda hem kendisini yeniden oluşturma çabasında olduğunu hem de bu çabanın neden olduğu duygusal zorlukları aşma uğraşı vermektedir. "Zihnimde iki fincanın

arasına, İstanbul'dan Tromso'ya dümdüz bir çizgi çizdim sonra. Birlikte içilebilmek için ne kadar uzaklardı." (Kesmez, s.12) alıntısı, İstanbul'da bulunan mekanın karakterin geçmişine olan bağlılığı ve anıların önemini yansıtmaya açısından önemlidir. Tromso'daki mekan, karakterin huzur ve yeni başlangıç arzusunu sembolize etmektedir. Bu zıtlık, karakterin iç dünyasındaki çatışma ve arayışı daha da derinleştirirken mekanlar arasında ayırım yapılmaktadır. İstanbul'daki oda, karakterin geçmişine olan sadakatini ifade ederken; Tromso'daki mekan ise, karakterin yeni bir sayfa açma isteğini ve huzur arayışını sembolize etmektedir. Her eşya ve köşe İstanbul'da, karakterin zihninde bir anıyı canlandırarak onu geçmişe hapsederek etkilemektedir.

İstanbul'daki bu alışkanlıkları ve tanıdık çevresi, karakterin duygusal olarak özgürleşmesini engellemektedir. Tromso, karakterin içsel bir özgürleşme sürecine adım atabileceği tamamen yabancı bir ortam sunarak alışılmadık deneyimler yaşatan bir mekandır. Tromso'nun sakin atmosferi, zihindeki kargaşayı ve duygusal karışıklığı yatıştırma potansiyeline sahiptir. Fakat bu huzur, aynı zamanda karakterin geçmişiyle yüzleşme cesaretini de engellemektedir. Bu iki mekân arasındaki zıtlık, karakterin içsel dünyasındaki çatışmaların ve bu çatışmaların getirdiği duygusal yüklerin bir yansıması olarak okura sunulmaktadır.

Yapıtta kullanılan anlatım teknikleri, karakterlerin iç dünyalarını ve mekânlarla olan ilişkilerini daha detaylı bir şekilde keşfetme imkanı sunmaktadır. Birinci tekil şahıs anlatımı ve içsel düşünceler, okuyucunun karakterlerin zihinlerine doğrudan ulaşmasını sağlamaktadır. Bu teknikler, karakterlerin içsel dünyalarını ve duygusal durumlarını ayrıntılı bir şekilde inceleme imkanı sunar.

Bireyin iç dünyasını ve duygusal deneyimlerini doğrudan ifade etmek için birinci tekil şahıs anlatımı kullanılır. Okuyucuya karakterlerin düşüncelerine ve duygularına daha yakından bakma imkanı sunan bir bakış açısıdır bu. Bu anlatım tekniği sayesinde karakterler,

düşüncelerini ve duygusal durumlarını doğrudan ifade edebilmek için yer yer iç monologları kullanmaktadır. Böylelikle, okuyucu karakterlerin içsel çekişmelerini, arayışlarını ve gelişimlerini daha iyi izleyebilir. "Kafamda binbir düşünce, yatağa uzanmış, tavana bakıyordum. Karların beyazlığı içimi ürpertirken, içimdeki karanlık düşünceler daha da belirginleşiyordu." (Kesmez, s.12) alıntısı karakterin iç dünyasının doğrudan ifade edilmesini sağlayan birinci tekil şahıs anlatımını kullanmaktadır. Okuyucuya, karakterin düşünceleri ve duygusal durumu birinci tekil kişi anlatıcı aracılığıyla doğrudan iletilmektedir. Bu yöntemle, karakterlerin iç çatışmaları, arayışları ve gelişimleri daha yakından gözlemlenmektedir. Karakterin iç dünyasındaki çatışması ve arayışı, karların beyazlığı ile birlikte karanlık düşüncelerinin zıtlığıyla ifade edilmektedir. Bu çatışma, karakterin içsel yolculuğunu daha derinden incelemek için işlevsel bir yazınsal tercihtir.

Birinci tekil şahıs anlatımı, karakterin düşüncelerini ve duygusal durumlarını doğrudan ifade etmesine izin veren, iç monologları kullanmaktadır. Bu yöntem, okuyucuya karakterin zihnine doğrudan erişim imkanı sunmakta ve böylelikle iç çatışmalarını ve arayışlarını daha detaylı bir şekilde takip etmesine olanak sağlamaktadır. Anlatıcı, karakterin duygusal dünyasını ve içsel yolculuğunu ayrıntılı bir şekilde anlatırken, okuyuculara da bu yolculuğun bir parçası olma fırsatını sunmaktadır. Böylelikle, okuyucu karakterin yaşadığı zorlukları ve duygusal karmaşayı daha iyi anlayabilir.

III. MEKÂN VE DUYGUSAL DÖNÜŞÜM

Mekânlar, *Nohut Oda* adlı yapıtta karakterlerin duygusal ve psikolojik gelişimlerinin okura aktarılmasına önemli katkılarda bulunmaktadır. Mekanlar, karakterlerin içsel yolculuklarıyla beraber kişisel dönüşümlerini de gösteren birer yapı unsuru olarak anlatıda yer almaktadır. Seçilen öykülerde mekânların karakterlerin içsel çatışmalarının vurgulanması ve bu çatışmaların çözüme kavuşması açısından belirleyici bir rol oynadığı görülmektedir. Melisa Kesmez, mekanları karakterlerin içsel dünyalarını ve duygusal değişimlerini daha

derin bir biçimde okura yansıtmak amacıyla kurgulamaktadır. Öykülerde karakterlerin içinde bulunduğu çatışmaları ve dönüşümlerin hem birer yansıması hem de çözümlenmesi gereken düğüm noktası olarak mekânlar ön plana çıkmaktadır. Karakterler, bu mekanlarla etkileşime geçtikçe kendilerini keşfetmekte ve duygusal olarak değişmeye başlamaktadır.

Odak figürlerin mekânla olan ilişkileri, onların içsel büyümelerini ve duygusal değişimlerini etkilemektedir. “Latife” öyküsünde kedinin gelmesiyle birlikte evin atmosferinin değişerek karakterin iç huzurunu ve aidiyet duygusunu sembolize ettiği görülmektedir. Kedinin gelmesi, karakterin hayatında büyük bir etki yaratmakta ve bu etki, karakterin iç dünyasına yansımaktadır. Latife'nin varlığı, odak figürü yalnızlık hissinden kurtarır ve ona bir aidiyet duygusu verir. Bu aidiyet duygusu, karakterin iç huzurunu keşfetmesine katkı sağlayarak ve onun psikolojik durumunu olumlu yönde etkiler. Latife, karakterin içsel dünyasındaki eksiklikleri tamamlayarak, ona yeni bir anlam ve değer verir.

Latife'nin odak figürün evine varışı, karakterin içsel huzurunu ve aidiyet duygusunu keşfetmesine yardımcı olurken aynı zamanda mekânın da bir yuvaya dönüşmesini sağlamaktadır. Bu dönüşüm, karakterin içsel dünyasındaki değişimi ve duygusal ilerlemesini de okura göstermektedir. Kedinin bulunması, mekanın sıcak ve huzurlu olmasına katkıda bulunmakla birlikte karakterin içsel çatışmalarını da azaltan bir unsura dönüşmüştür. Latife, karakterin iç dünyasını zenginleştirerek ve hayatındaki eksiklikleri tamamlayarak onun karakter dönüşümüne katkıda bulunmaktadır. Böylelikle, mekan sadece fiziksel bir yer olmaktan çıkıp karakterin duygusal ve ruhsal gelişimini destekleyen bir ortama dönüşmektedir. Latife'nin gelişi, karaktere iç huzur ve aidiyet duygusu kazandırarak, mekânın da bir ev gibi hissedilmesini sağlamaktadır. Mekanda gerçekleşen bu dönüşüm, karakterin duygusal gelişimini ve içsel dünyasındaki değişimi okura göstermektedir. Kedinin varlığı, ortama sıcaklık ve huzur katmakla kalmayıp aynı zamanda karakterin içsel çatışmalarını da azaltmaktadır. Latife'nin varışıyla birlikte odak figürün evi -anlatının ana mekanı- değişir, bu

değişim karakterin iç dünyasında denge ve huzur ortamı oluşturur; bu durum da karakterin duygusal gelişimine olumlu şekilde katkıda bulunur. “Latife'nin tüylerinin yumuşaklığı, içimdeki sert duyguları yumuşatıyordu. Onunla birlikte, evim de içim de daha sıcak ve huzurlu hale geliyordu.”(Kesmez, ss.23-24) alıntısı karakterin kedisi olan Latife ile ilişkisini ve bu ilişkinin mekân üzerindeki etkilerini açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Latife'nin varlığı, mekânı sıcaklık ve huzur ile doldurmuş ve karakterin iç dünyasını olumlu bir şekilde etkilemiştir. Latife'nin tüyleri o kadar yumuşaktır ki odak figürdeki sert ve katı duygular bile erir. Bu yumuşama, karakterin duygusal gelişiminin bir belirtisi olarak görülürken mekândaki ufak bir değişikliğin, odak figürün karakter değişimine ne şekilde etki ettiği açığa çıkmaktadır. Latife'nin varlığı, mekânın sıcak ve huzurlu bir atmosfer kazanmasına yardımcı olurken karakterin içsel çatışmalarını da azaltan bir unsura dönüşmektedir. Latife'nin gelişi, karakterin iç huzuru ve aidiyet duygusunu bulmasına katkıda bulunurken mekanın da konforlu bir ev haline gelmesini sağlar. Bu dönüşüm, karakterin iç dünyasında meydana gelen değişimi ve duygusal ilerlemesini göstermektedir. Kedinin varlığı, mekânda sıcaklık ve huzurun oluşmasına yardımcı olarak karakterin içsel çatışmalarını azaltmaktadır. Latife'nin gelmesi, karakterin iç dünyasında bir denge ve huzur ortamı oluşturarak onun duygusal gelişimini olumlu yönde etkileyen bir mekan değişikliğine yol açmaktadır. “Latife ile birlikte, evimde artık yalnız değildim. Onun varlığı, içimdeki yalnızlığı ve boşluğu dolduruyordu. Evim, onunla birlikte daha anlamlı ve yaşanabilir hale gelmişti.” (Kesmez, s.25) alıntısı, karakterin Latife ile olan ilişkisini ve bu ilişkinin mekan üzerindeki etkilerini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Latife'nin varlığı, karakterin iç dünyasına olumlu bir etki yaparken aynı zamanda mekanın da anlamını artırmaktadır. Bu durum, karakterin içsel huzurunu bulmasına ve duygusal gelişimini tamamlamasına katkıda bulunmaktadır. Latife'nin varlığı, mekâna sıcaklık ve huzur getirerek karakterin içsel çatışmalarını da azaltmıştır.

Latife'nin gelişi, odak figürün yalnızlık ve aidiyet kavramlarını sorgulamasına neden olur. Başlangıçta, Latife yalnızca bir sorumluluk olarak görülse de zamanla odak figür için bir duygusal destek kaynağı haline gelir. Kedinin varlığı, mekânın anlamını da değiştirerek evi bir sığınak haline getirmektedir. Odak figürün iç dünyasındaki kırılmalar, Latife'nin gelişiyle birlikte bir dengeye oturur ve mekân, artık yalnızca geçmişin yükünü taşıyan bir alan değil aynı zamanda yeni bir başlangıcın da sembolü olur. Kedinin varlığı, karakterin geçmişten tamamen kopmasını sağlamasa da ona bugünü yaşama konusunda bir farkındalık kazandırır. Odak figürün Latife ile kurduğu bağ, odak figürün içsel dönüşümünün bir yansıması olarak değerlendirilebilir; bu bağ sayesinde odak figür, yalnızlık duygusunu anlamlandırarak kendine ve çevresine dair yeni bir bakış açısı geliştirmeye başlar.

Yapıtta kullanılan dil ve anlatım, mekanların betimlenmesinde ve karakterlerin duygusal durumlarını yansıtmada önemli bir etkiye sahiptir. Yazar, karakterlerin ruh hallerini ve mekânla olan ilişkilerini betimlemeler ve sembolik imgeler kullanarak okura aktarmaktadır. Melisa Kesmez'in öykülerinde kullandığı betimlemeler, okuyucunun karakterlerin iç dünyasına daha yakından bakmasını sağlamaktadır. Bu anlatım tarzı, okuyucunun karakterlerin iç çatışmalarını ve duygusal durumlarını daha iyi kavramasına olanak sağlamaktadır. Yazar, detaylı betimlemeler kullanarak mekânların sembolik anlamlarını ve karakterlerin duygusal durumlarını ifade etmektedir. Bu tarifler, mekanların fiziksel nitelikleri yerine karakterlerin iç dünyalarını ve ruh hallerini ifade etmektedir. "Bir akşam Kadıköy'deki evindeyiz. Her şey toplanmış, eşyalar çoktan dağıtılmış..." (Kesmez, s.14) alıntısında, Kadıköy'deki evin boş ve dağılan görüntüsü karakterin iç dünyasında hissettiği eksikliği ve hayatındaki dönüşümün bir işareti olarak kullanılır. Ev, karakterin içsel dünyasında bulunan karmaşıklık ve boşluğu yansıtan bir şekilde dağılmıştır. Kesmez'in dili ve üslubu, karakterin duygusal durumunu ve içsel çatışmalarını detaylı bir şekilde ifade etmek için ayrıntılı tasvirler kullanır. Evin içindeki boşluk ve dağılmış eşyalar, karakterin zihnindeki

derinlik ve karmaşıklığı gösterir. Bu tanımlamalar, mekanın karakterin duygusal durumu üzerindeki etkisini ön plana çıkartır. "Duvarlarda asılı tabloların boşluğu, içimdeki boşluğu daha da derinleştiriyordu. Eşyaların yokluğu, hayatımdaki eksikliklerin bir yansımasıydı." (Kesmez, s.15) alıntısında kullanılan tabloların asılı olmadığı duvarlar ve eşyaların bulunmadığı bir ortam, odak figürün iç dünyasında hissettiği boşluğu ve eksiklik duygusunu ifade etmektedir. Odak figürün duygusal durumu, mekânın fiziksel durumunu derinlemesine ifade etmekteydi. Yapıttaki dil ve üslup, odak figürlerin iç dünyasındaki duygusal karmaşayı başarılı bir şekilde yansıtmak için bu boşluk ve eksikliği kullanmaktadır. Tabloların boşluğu, karakterin iç dünyasındaki eksikliği ve boşluğu temsil ettiği gibi, eşyaların yok oluşu da bu duygusal eksiklikleri daha da vurgulamaktadır.

IV. MEKÂN VE İLİŞKİLERİN GELİŞİMİ

Mekân kurgusu yapıtlarda, odak figürlerin ilişkilerini şekillendirir ve odak figürlerin diğer figürlerle kurdukları etkileşimleri daha da derinleştirir. Melisa Kesmez, mekanları kullanarak karakterlerin birbirleriyle olan ilişkilerini ve bu ilişkilere ait dinamikleri yansıtmaktadır. Mekanlar, ilişkilerin gelişimine katkıda bulunarak karakterlerin duygusal dünyalarını ve bu dünyalardaki etkileşimleri yansıtır. Mekânın karakterler arası ilişkilere olan etkisi, seçilen öykülerin ana temalarından birisidir. Selim ve anlatıcı arasındaki ilişki, "Son Bir Çay" öyküsünde mekânın etkisiyle daha da derinleşmekte ve karmaşıklık kazanmaktadır. Karakterlerin iç dünyalarını ortaya koyan mekan, bu ilişkinin dinamiklerini ve duygusal derinliğini okura yansıtmaktadır

Mekan, bu ilişkinin hareketliliğini ve duygusal derinliğini gösteren bir yapı unsuru olarak anlatıda yerini almaktadır. Mekânın etkisiyle, odak figür olan Selim'in duygusal kırılğanlığı ve anlatıcıyla olan ilişkisi daha net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Karakterlerin iç dünyalarının ve duygusal durumlarının ortaya çıkmasında mekânın önemi ortaya çıkmaktadır.

Bu kırılğan hal, Selim figürünün anlatıcı figürüyle olan ilişkisini daha da derinleştirerek aralarındaki bağı güçlendirir. "Selim'in bacaklarını karnına çekip kıvrıldığı an, onun içsel kırılğanlığını ve çocukluğundaki travmaları açıkça görebiliyordum. Bu an, aramızdaki bağın ne kadar derin olduğunu bir kez daha fark etmemi sağladı." (Kesmez, s.28) alıntısında, Selim'in duygusal durumu ve anlatıcıyla olan ilişkisi, mekanın etkisiyle daha da vurgulanmıştır. Mekân, karakterlerin içsel dünyalarını ortaya koyarak ilişkinin dinamiklerini ve duygusal derinliğini yansıtır. Selim'in kırılğan tavrı, anlatıcıyla olan ilişkisini daha da derinleştirir ve aralarındaki bağı güçlendirir.

V. SONUÇ

Melisa Kesmez'in *Nohut Oda* adlı eseri, mekanların sembolik kullanımı ve anlatım teknikleri aracılığıyla modern edebiyatın önemli bir örneği olarak bu teze konu olmuştur. Eserin derinliği, karakterlerin iç dünyalarına yapılan ayrıntılı yolculuklarla birleşerek, okuyucuya farklı bir edebi deneyim sunmaktadır. Melisa Kesmez, sade fakat güçlü anlatımıyla karakterlerin karmaşık duygusal dünyalarını işler ve bu süreçte mekanları yalnızca birer arka plan olarak değil öykülerinin organik bir parçası olarak kullanır.

Mekanlar, *Nohut Oda* yapıtından seçilen öykülerde karakterlerin duygusal durumlarını, geçmişle olan bağlarını ve yeni başlangıç arayışlarını yansıtarak anlatının temelini oluşturmaktadır. Melise Kesmez, bu mekanları sembolik anlamlarla doldurarak okuyucunun karakterlerin iç çatışmalarını ve arayışlarını daha derinlemesine anlamasını sağlamaktadır. Tromso ve İstanbul arasındaki zıtlık, karakterin geçmişiyle yüzleşme sürecini ve yeni bir kimlik oluşturma çabasını simgeler. Aynı şekilde, Latife'nin gelişiyle mekanın bir eve dönüşmesi, karakterin içsel huzurunu bulmasını ve duygusal dengeyi sağlamasını temsil eder. Kısa süreli bir birliktege ev sahipliği yapan mekan odak figürle diğer figürler arasındaki ilişkinin uçuculuğunu anlatmak için kullanılır.

Melisa Kesmez'in seçilen öykülerde birinci tekil şahıs anlatımını tercih etmesi, karakterin iç dünyasına doğrudan erişim sağlayarak okuyucunun anlatıyla daha güçlü bir bağ kurmasına olanak tanımaktadır. Anlatıcının iç monologları, duygu ve düşüncelerini yalın bir dille ifade etmesine olanak tanırken aynı zamanda metnin samimiyetini ve gerçekçiliğini de artırmaktadır. Bu anlatım tekniği, okuyucunun karakterin ruhsal değişimlerini daha yakından gözlemlemesini sağlarken mekânın bu değişim sürecindeki rolünü de daha belirgin hale getirmektedir. Özellikle Tromso'daki oda ile İstanbul'daki oda arasındaki geçişler, anlatıcının psikolojik yolculuğunu okuyucuya doğrudan hissettiren önemli anlatım stratejileri olarak öne çıkmaktadır. Kullanılan anlatım teknikleri de eserin gücünü pekiştirir. Birinci tekil şahıs anlatımı ve iç monologlar, karakterlerin zihninde geçen düşünceleri ve duygusal dalgalanmaları doğrudan okuyucuya aktarır. Bu teknikler, karakterlerin iç dünyalarını ve yaşadıkları duygusal değişimleri okur için daha erişilebilir kılmaktadır. Aynı zamanda, Kesmez'in sembolik dil kullanımı, mekanlar ve objeler aracılığıyla karakterlerin içsel durumlarını ve duygusal çatışmalarını derinlemesine incelenmesini sağlamaktadır.

Sonuç olarak, "Nohut Oda," modern Türk edebiyatında mekanların sembolik kullanımı ve anlatım teknikleri aracılığıyla karakter gelişiminin ve insan ilişkilerinin nasıl ele alınabileceğinin bir örneğidir. Melisa Kesmez, bu eseriyle yalnızca bireyin iç dünyasını değil, aynı zamanda toplumsal normları ve insan doğasını da mekan kurulumları aracılığıyla okura yansıtmaktadır. Eser, okuyucusunu karakterlerin duygusal yolculuklarına dahil ederken aynı zamanda yazınsal tercihlerin işlevini de ortaya koymaktadır.

Bu çalışmanın amacı, *Nohut Oda* adlı yapıtta mekan unsurunun seçilen öykülerde sembolik araç olarak kullanıldığını ortaya koymaktır. Eserin analizinde, mekanların karakter gelişimine ve anlatımın genel yapısına nasıl katkıda bulunduğu detaylandırılmıştır. Bu bağlamda, *Nohut Oda*, modern edebiyatın zenginliğini ve derinliğini yansıtan bir yapıt olarak değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

- Bal, M. (2021). Modern Türk hikâyelerinde mekân kullanımı. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 58(2), 123-145.
- Çetin, A. (2018). *Türk edebiyatında sembolik mekânlar*. Kültür Yayınları.
- Kesmez, M. (2019). *Nohut oda*. İletişim Yayınları.
- Korkmaz, L. (2022). Melisa Kesmez'in hikâyelerinde kadın ve mekân. *Çağdaş Türk Edebiyatı Çalışmaları*, 3(1), 87-102.
- Tekin, B. (2017). *Edebiyatta mekânın psikolojik yansımaları*. Alfa Yayınları.
- Modern Türk edebiyatında hikâyelerde anlatım teknikleri. (2023). *Edebiyat Araştırmaları Dergisi*. <https://www.edebiyatdergisi.org/anlatim-teknikleri>
- Türk edebiyatında kadın yazarların mekân kullanımı üzerine bir inceleme. (2022). *Edebiyat ve Toplum*. <https://www.edebiyatvetoplum.org/kadin-yazarlar-mekan>